MALTA

QORTI TA' L-APPELL

ONOR. IMHALLEF

EDWINA GRIMA

Seduta tad-29 ta' April, 2015

Appell Civili Numru. 235/2011/1

Vincent Saffrett JNR (karta ta'l-identita bin-numru 541065(M))

vs

Kummissarju tat-Taxxi Interni

Il-Qorti,

Rat id-digriet moghti mit-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva fil-31 ta' Jannar 2013, fejn gie deciz:-

"It-Tribunal,

Ra t-talba avvanzata minn Vincent Saffrett waqt is-seduta ta' l-1 ta' Novembru 2012 sabiex id-Direttur Generali (Taxxi Interni) jigi ordnat jesebixxi fl-atti ta' dawn il-proceduri il-files kollha tad-Dipartiment tat-Taxxi Interni relattivi ghalih innifsu u ghal Mario Carabott konnessi mas-snin ta' stima in kontestazzjoni;

Ra li d-Direttur Generali (Taxxi Interni) oppona ghat-talba tar-Rikorrent in bazi ghal dak provdut fl-Artikolu 637(3) tal-Kap.12 tal-Ligijiet ta' Malta, stante li l-files tad-Dipartiment huma dokumenti mizmuma minn Awtorità pubblika li fi kwalunkwe kaz jaqghu taht l-Artikolu 36(1) ta' l-Att dwar il-Libertà ta' Informazzjoni, Kap. 496 tal-Ligijiet ta' Malta;

Ra li l-partijiet kontendenti jaqblu li l-provi li se jingabru f'dawn il-proceduri jghoddu wkoll ghall-appelli fl-ismijiet "Vincent Saffrett v. Kummissarju tat-Taxxi Interni" Rikorsi Nri. 236/11VG sa' 242/11VG u "Mario Carabott v. Kummissarju tat-Taxxi Interni" Rikorsi Nri. 243/11VG sa' 250/11VG;

Ikkonsidra:

Bil-proceduri odjerni u bl-appelli fl-ismijiet "Vincent Saffrett v. Kummissarju tat-Taxxi Interni" Rikorsi Nri. 236/11VG sa' 242/11VG u "Mario Carabott v. Kummissarju tat-Taxxi Interni" Rikorsi Nri. 243/11VG sa' 250/11VG, ir-Rikorrent u Mario Carabott jikkontestaw il-likwidazzjonijiet rispettivament mahruga fil-konfront taghhom mill-Kummissarju tat-Taxxi Interni, illum Direttur Generali (Taxxi Interni), ghas-snin ta' stima 1999 sa' 2006.

L-appellanti Saffrett u Carabott, li ghandhom l-oneru jippruvaw li l-istimi minnhom kontestati huma eccessivi[1], ressqu bhala l-ewwel xhud taghhom lid-Direttur Generali (Taxxi Interni) – li ghazel li in rapprezentanza tieghu jibghat lil George Borg – sabiex jispjega kif wasal ghall-likwidizzajonijiet rispettivament mahruga fil-konfront taghhom. Fid-dawl ta' dak li rrizulta mix-xhieda li ta George Borg waqt is-seduta ta' l-1 ta' Novembru 2012 ir-Rikorrent talab li d-Direttur Generali (Taxxi Interni) jesebixxi fl-atti ta' dawn il-proceduri l-files kollha tad-Dipartiment relattivi ghalih innifsu u ghal Mario Carabott konnessi mas-snin ta' stima 1999 sa' 2006, li huma s-snin ta' stima formanti l-meritu ta' dawn il-proceduri u ta' l-appelli fl-ismijiet "Vincent Saffrett v. Kummissarju tat-Taxxi Interni" Rikorsi Nri. 236/11VG sa' 242/11VG u "Mario Carabott v. Kummissarju tat-Taxxi Interni" Rikorsi Nri. 243/11VG sa' 250/11VG.

Id-Direttur Generali (Taxxi Interni) jopponi ghat-talba tar-Rikorrent in bazi ghal dak provdut fl-Artikolu 637(3) tal-Kap.12 tal-Ligijiet ta' Malta, in kwantu l-files tad-Dipartiment tat-Taxxi Interni huma dokumenti mizmuma minn

[1] Artikolu 35(3) tal-Kap.372 tal-Ligijiet ta' Malta.

awtorità pubblika ai termini ta' l-Artikolu 36(1) ta' l-Att dwar il-Libertà ta' l-Informazzjoni, Kap.496 tal-Ligijiet ta' Malta.

Dan it-Tribunal già kellu l-okkazzjoni jesprimi ruhu dwar talbiet simili fi proceduri ohra li jittrattaw stimi mahruga mill-Kummissarju tat-Taxxi Interni, illum Direttur Generali (Taxxi Interni) dwar income ta' persuna u kull darba laqa' t-talba tat-taxpayer appellant biex id-Direttur Generali (Taxxi Interni) jesebixxi fl-atti ta' proceduri pendenti quddiem dan it-Tribunal il-file tad-Dipartiment relattiv ghall-istess taxpayer appellant in konnessjoni mas-snin ta' stima meritu tal-proceduri relattivi. Il-principju centrali li fuqu dejjem ibbaza ruhu t-Tribunal fir-rigward ta' tali talbiet huwa dak li jigi salvagwardat id-dritt tat-taxpayer appellant ghal smigh xieraq u dana partikolarment fid-dawl ta' l-oneru tal-prova impost fuqu bil-Ligi, u cioè li huwa jipprova li l-istima/stimi minnu kontestati huma eccessivi, u fid-dawl tal-fatt li d-Direttur Generali (Taxxi Interni) persistentement jinsisti li jressaq bhala xhieda ghall-fini ta' spjegazzjoni ta' l-istimi minnu mahruga ufficjali tad-Dipartiment li fl-ebda stadju ma kienu involuti fl-investitazzjoni fil-konfront tat-taxpayer in kwistjoni izda jixhdu biss dwar dak li jidhrilhom li jirrizulta mill-file relattiv ghall-kaz.

Kif già diversi drabi dikjarat minn dan it-Tribunal, fil-fehma tieghu l-uniku mod kif id-dritt tat-taxpayer appellant ghal smigh xieraq jista' jigi tutelat u salvagwardat huwa billi d-Direttur Generali (Taxxi Interni) qua l-awtorità pubblika involuta fi proceduri ta' din in-natura jaderixxi u jirrispetta l-principji ta' l-equality of arms u tat-trasparenza amministrattiva li jikkaratterizzaw dan it-Tribunal u li huma centrali u fondamentali fi proceduri dwar revizjoni ta' decizjoni amministrattiva.

Fil-kuntest ta' dawn il-proceduri però t-Tribunal issa jrid jittratta oggezzjoni ulterjuri li qed tigi sollevata mid-Direttur Generali (Taxxi Interni) wara d-dhul fis-sehh ta' certa disposizzjonijiet ta' l-Att dwar il-Libertà ta' l-Informazzjoni, Kap.496 tal-Ligijiet ta' Malta, fosthom l-Artikolu 36(1)[2]*, u l-konsegwenti applikazzjoni ta' l-Artikolu 637(3) tal-Kap.12 tal-Ligijiet ta' Malta.*

L-Artikolu 637(3) tal-Kap.12 tal-Ligijiet ta' Malta fil-prezent jipprovdi li ma tistax tintalab il-produzzjoni ta' xi dokument li hu mizmum minn awtorità pubblika u (a) li hu dokument ezentat taht l-artikoli 29,30 jew 36(1) jew is-subartikoli (4) jew (5) ta' l-artikolu 32 ta' l-Att dwar il-Libertà ta' l-

[2] Avviz Legali 156 ta' l-2012 li stabilixxa t-12 ta' Settembru 2012 bhala d-data tad-dhul fis-sehh ta' dawn id-disposizzjonijiet ta' l-Att dwar il-Libertà ta' l-Informazzjoni.

Informazzjoni; jew (b) li l-izvelar tieghu hu ipprojbit minn xi ligi ohra. L-Artikolu 36(1) tal-Kap.496 tal-Ligijiet ta' Malta invokat mid-Direttur Generali (Taxxi Interni) jipprovdi li bla hsara ghall-artikolu 35 u ghas-subartikoli (2) u (3) ta' dan l-artikolu, dokument hu dokument ezentat jekk l-izvelar tieghu taht dan l-Att jizvela materja li ghandha n-natura ta', jew li ghandha x'taqsa ma', opinjonijiet, pariri jew rakkomandazzjonijiet miksubin, imhejjin jew registrati, jew ma' konsultazzjoni jew deliberazzjoni li jkunu saru, fil-kors tal-processi deliberattivi involuti fil-funzjonijiet tal-Gvern jew ta' awtorità pubblika ohra, jew ghall-finijiet ta' dawk il-processi.

Bid-dovut rispett lejn dawn il-provvedimenti tal-Ligi t-Tribunal ma jqisx li l-istess huma applikabbli fil-kuntest ta' proceduri ghar-revizjoni ta' decizjoni amministrattiva istitwiti quddiem din is-sede u dana billi dak dispost fl-Artikolu 637(3) tal-Kap.12 tal-Ligijiet ta' Malta – li huwa l-bazi ta' l-oggezzjoni tad-Direttur Generali (Taxxi Interni) ghat-talba tar-Rikorrent – imur ghal kollox kontra l-principji ta' mgieba amministrattiva tajba li dan it-Tribunal huwa obbligat li josserva u jenforza[3], partikolarment il-principji enuncjati fl-Artikolu 3(2)(c) u (d) ta' l-Att dwar il-Gustizzja Amministrattiva, Kap.490 tal-Ligijiet ta' Malta u cioè li dan it-Tribunal ghandu jizgura li l-partijiet fil-proceduri jkollhom l-istess mezzi procedurali. Kull parti ghandha tinghata l-opportunità li tipprezenta l-kaz taghha, bil-kitba jew bil-fomm jew bit-tnejn, minghajr ma titqieghed fi zvantagg u ghandu jizgura li l-amministrazzjoni pubblika taghmel disponibbli d-dokumenti u l-informazzjoni rilevanti ghall-kaz u ghandu jara li l-parti jew il-partijiet l-ohra fil-proceduri jkollhom access ghal dawn id-dokumenti w informazzjoni.

Bl-introduzzjoni ta' dawn id-disposizzjonijiet tal-Ligi l-Legislatur ried jintroduci fis-sistema guridika nostrali fil-kuntest ta' proceduri dwar revizjoni ta' decizjoni amministrattiva l-principju ta' full disclosure favur ic-cittadin fil-konfront ta' liema tinghata jew tinhareg decizjoni amministrattiva. Dana johrog ferm car mid-Dibattiti Parlamentari dwar il-Ligi dwar il-Gustizzja Amministrattiva fejn bi spiegazzjoni ta' l-imsemmi principju inghad hemm numru ta' tribunali li din ir-regola ma tinstabx fihom, u hija wkoll f'rifless – anke jekk mhux dirett pero zgur indirett – ma' l-artikolu 637 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili. Allura hawnhekk qeghdin nghidu li ***meta jkun hemm kwistjoni quddiem tribunal amministrattiv, l-amministrazzjoni***

[3] Artikolu 6 tal-Kap.490 tal-Ligijiet ta' Malta.

pubblika ghandha taghmel disponibbli d-dokumenti u l-informazzjoni rilevanti ghall-kaz u jara li parti jew il-partijiet l-ohra jkollhom access ghalihom[4] *... l-amministrazzjoni pubblika li tigi mharrka quddiem it-tribunal amministrattiv* ***trid taghmel available lit-tribunal, id-dokumenti u l-informazzjoni rilevanti ghall-kaz u mhux tahbi dak li ma jaqblilhiex turi u tesebixxi dak li jaqbiliha. Jigifieri hawnhekk qeghdin nintroducu – safejn naf jien ghall-ewwel darba – id-discovery rule li tezisti l-Ingilterra, li dawn it-tribunali ta' l-ewwel skeda jridu li l-amministrazzjoni li tigi mharrka fihom, trid taghti l-informazzjoni u d-dokumenti kollha li jkunu rilevanti ghall-kaz***[5] *... Dan l-abbozz ta' ligi huwa intiz biex jipprova jikompli jibni fuq dak li diga bdejna nibnu. Fil-fatt klawsola 3 – nahseb li din hija l-aktar klawsola importanti – qed tistabilixxi l-principji li fuqhom kull tribunal amministrattiv ghandu jasal ghad-decizjonijiet tieghu. Fir-realta li jaghmel dan l-abbozz ta' ligi huwa li jikkonsolida l-principji li diga jigu applikati u li dejjem gew applikati li pero qed naghmluhom cari ghal kulhadd biex ikunu jafu fuq liema principji tal-ligi dawn it-tribunali ghandhom jimxu. Dawn il-principji ghandhom jinkludu r-rispett tad-dritt tal-partijiet li jinghataw smigh xieraq, inkluz il-principji ta' gustizzja naturali li jinkludu nemo judex in causa sua, jigifieri li ma tistax tiddeciedi fuq xi haga li taffettwa lilek, u audi et alteram partem jigifieri li taghti d-dritt lil kull parti li tippartecipa f'dawn il-proceduri. Naraw ukoll li t-tribunal ghandu jizgura li l-amministrazzjoni pubblika taghmel disponibbli d-dokumenti u l-informazzjoni rilevanti ghall-kaz lill-parti l-ohra. Hawnhekk qeghdin naraw il-principju li l-Inglizi jghidulu the duty of disclosure. Naraw ukoll li t-tribunal amministrattiv ghandu jizgura lill-partijiet li jkollhom l-istess mezzi procedurali, dak li bl-ingliz nghidulu l-equality of arms principle. ...* ***Dan ifisser li ghall-ewwel darba hawnhekk ghandha l-ligi taghna li qed tistabilixxi bl-aktar mod car il-principji tal-gustizzja naturali, il-principji tat-trasparenza, il-principju ta' l-equality of arms u l-principju ta' full disclosure li t-tribunali, huma liema huma, ghandhom jimxu bihom***[6]*.*

Fid-dawl ta' dan ghalhekk jigi ribadit li dan it-Tribunal ma jistax u ma ghandux japplika dak provdut fl-Artikolu 637(3) tal-Kap.12 tal-Ligijiet ta' Malta ghaliex altrimenti jkun qed imur kontra l-ispirtu tal-Ligi u l-intenzjoni specifika tal-

[4] Seduta Nru. 470 tas-27 ta' Novembru 2006.

[5] Seduta Nru. 472 tad-29 ta' Novembru 2006.

[6] Seduta Nru. 472 tad-29 ta' Novembru 2006.

Legislatur meta ikkostitwixxa t-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva bis-sahha ta' l-Att dwar il-Gustizzja Amministrattiva, Kap.490 tal-Ligijiet ta' Malta.

Jigi osservat li ai termini ta' l-Artikolu 34(3) tal-Kap.372 tal-Ligijiet ta' Malta d-disposizzjonijiet ta' l-Att dwar il-Gustizzja Amministrattiva, safejn japplikaw ghat-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva, ghandhom japplikaw ghal kull procedura qabel l-imsemmi Tribunal u l-kliem "amministrazzjoni pubblika" fl-imsemmija ligi ghandhom jinftiehmu bhala referenza ghall-Kummissarju. Minn dan jirrizulta ghalhekk li l-principji ta' imgieba amministrattiva tajba li dan it-Tribunal huwa min-natura tieghu marbut bihom ghandhom jigu minnu applikati wkoll fil-kuntest ta' appelli istitwiti quddiemu a tenur ta' l-Artikolu 35(1) tal-Kap.372 tal-Ligijiet ta' Malta.

Jigi wkoll osservat li ai termini ta' l-Artikolu 15(8) tal-Kap.490 tal-Ligijiet ta' Malta it-Tribunal ghandu, bla hsara ghad-disposizzjonijiet ta' dan l-Att jew ta' kull ligi ohra li tkun tapplika u li tirregola l-procedura tat-Tribunal, jirregola l-proceduri tieghu nnifsu. Ghalkemm it-Tribunal huwa propens li jsegwi u jimplimenta l-provvedimenti procedurali enuncjati fil-Kodici ta' Procedura u Organizzazzjoni Civili, Kap.12 tal-Ligijiet ta' Malta, kif fil-fatt kemm-il darba ghamel fil-kors ta' proceduri istitwiti u pendenti quddiemu, tali provvedimenti procedurali jigu minnu applikati biss kemm-il darba ma jmorrux kontra disposizzjonijiet specifici rizultanti mill-Att dwar il-Gustizzja Amministrattiva, Kap.490 tal-Ligijiet ta' Malta, li fl-ahhar mill-ahhar huwa l-Att li johloq u b'hekk jirregola l-operat ta' dan it-Tribunal.

In fine t-Tribunal mill-gdid jenuncja l-principju minnu ormai diversi drabi già pronuncjat illi huwa dover tal-Kummissarju tat-Taxxi – fil-kaz in ezami tad-Direttur Generali (Taxxi Interni) – li meta jigi mitlub jesebixxi dokumenti pertinenti ghall-kaz tat-tax payer dan ghandu jpoggi a disposizzjoni ta' l-istess tax payer u tat-Tribunal dik l-informazzjoni u dik id-dokumentazzjoni li wasslitu biex jistabilixxi l-ammont ta' taxxa skond hu dovuta mit-tax payer. Dan huwa necessarju mhux biss f'gieh ***it-trasparenza ta' amministrazzjoni korretta imma wkoll biex jigi rispettat il-principju ta' l-'equality of arms'*** *fejn il-kontro-parti kellha tittqiegHed* ***f'posizzjoni illi tissodisfa l-oneru tal-prova fuqha*** *illi l-ammont reklamat ma kienx dovut minnha billi tinghata l-informazzjoni kollha*

mehtiega biex tkun sewwa a konoxxenza mhux biss tal-ammont reklamat mid-Dipartment ***imma wkoll tar-ragunijiet li wasluh biex jiddeterminah***[7]*.*

Ghal dawn ir-ragunijiet it-Tribunal jilqa' t-talba tar-Rikorrent u jordna li fi zmien hmistax (15) il-gurnata mid-data ta' dan id-Digriet, id-Direttur Generali (Taxxi Interni) jesebixxi fl-atti ta' dawn il-proceduri l-file/files tad-Dipartiment relattivi ghal Vincent Saffrett u Mario Carabott in konnessi mas-snin ta' stima 1999 sa' 2006."

Illi dana huwa appell ai termini ta'l-artikolu 229(2)(f) ta'l-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta li jipprevedi li d-dritt ta' appell minn digriet li jordna li jingieb dokument privileggat skont id-dispozizzjonijiet tal-artikolu 637(4) tal-Kap.12 u dana qabel ma tinghata is-sentenza finali. Illi l-artikolu 637(4) jiddisponi illi:

"**Meta ssir domanda ghall-produzzjoni fil-qorti ta' dokument mizmum ghand awtorità pubblika, u l-awtorità pubblika hija tal-fehma li s-subartikolu (3)(a) japplika ghal dak id-dokument, l-awtorità pubblika ghandha twiegeb ghad-domanda bhallikieku dik id-domanda kienet talba ghall-izvelar tad-dokument taht l-Att dwar il-Libertà tal-Informazzjoni; u d-disposizzjonijiet tat-Taqsimiet II u IV u tal-artikoli 39, 40 u 43 tal-Att dwar il-Libertà ta l-Informazzjoni ghandhom japplikaw skond il-kaz.**"

Illi mill-atti probatorji jirrizulta illi fis-seduta tal-1 ta' Novembru 2012, r-rikorrenti ressaq talba quddiem it-Tribunal sabiex il-Kummissarju intimat jigi ordnat jezebixxi kopja tal-*file* tad-dipartiment relattivi ghalih u ghal Mario Carabott u dana ghas-snin ta' stima 1999 sa 2006 li huma s-snin ta' stima formanti l-meritu tal-kaz in dizamina u ta'l-appelli fl-ismijiet "Vincent Saffrett vs Kummissarju tat-Taxxi Interni (Rks. Nri 236/11VG sa 242/11VG) u Mario Carabott vs Kummissarju tat-Taxxi Interni (Rks. Nri 243/11VG sa 250/11VG). Illi l-Kummissarju oggezzjona ghal din it-talba in bazi ghal dak provdut fl-artikolu 673(3) tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta in kwantu l-files tad-Dipartiment tat-Taxxi Interni huma dokumenti mizmuma minn awtorita pubblika u b'hekk dokumenti ezentati ai termini ta'l-artikolu 36(1) ta'l-Att dwar il-Liberta ta'l-Informazzjoni, Kap.496 tal-Ligijiet ta' Malta. Illi t-Tribunal

[7] A.B. Ltd. v. Il-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud, deciza mill-Qorti ta' l-Appell fit-30 ta' Marzu 2001. Enfasi tat-Tribunal.

madanakollu ghadda sabiex laqa' it-talba maghmula mir-rikorrenti u dana abbazi ta' dak ipprovdut fl-artikolu 3(2)(c) tal-Kapitolu 490 li waqqaf it-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva. Dana ghaliex ikkonkluda illi bil-fatt illi l-intimat kellu ghad-disposizzjoni tieghu il-*file* kollu tat-taxpayer u seta' allura jaghzel hu liema kienu id-dokumenti rilevanti ghal dan il-gudizzju, huwa kien qieghed ipoggi lir-rikorrenti fi zvantagg tant illi ma kienx qed jigi rispettat il-principju bazilari ta' kull procediment gudizzjarju u cioe' dak ta'l-*equality of arms*.

Aggravat minn din id-decizjoni u bis-sahha tal-jedd moghti lilu fl-artikolu 229 hawn fuq iccitat, il-Kummissarju intimat appella minn din id-decizjoni u invoka a favur tieghu dak dispost fl-artikolu 637(3)(a) tal-Kapitolu 12 li jiddisponi:

"Ma tistax tintalab il-produzzjoni ta' xi dokument li hu miżmum minn awtorità pubblika u:-

(a) li hu dokument eżentat taħt l-artikoli 29, 30 jew 36(1) jew is-subartikoli (4) jew (5) tal-artikolu 32 tal-Att dwar il-Libertà tal-Informazzjoni; jew

(b) li l-izvelar tieghu hu pprojbit minn xi ligi ohra."

Jikkontendi allura illi id-dokumenti li taghhom qed tigi ordnata l-ezebizzjoni quddiem it-Tribunal huwa dokument ezentat bl-Att billi l-izvelar tieghu jista iwassal sabiex "jippregudika t-tmexxija ta' investigazzjoni ta' ksur, jew il-possibilita ta' ksur tal-ligi jew nuqqas jew possibilita ta' nuqqas ta' konformita ma' ligi li ghandha x'taqsam ma tassazzjoni, jew jippregudika l-infurzar jew amministrazzjoni xierqa tal-ligi f'cirkostanza partikolari.[8]"

Ukoll l-artikolu 36(1) tal-Kapitolu 496 jipprovdi illi:

"..... **dokument hu dokument eżentat jekk l-iżvelar tiegħu taħt dan l-Att jiżvela materja li għandha n-natura ta', jew li għandha x'taqsam ma', opinjonijiet, pariri jew rakkomandazzjonijiet miksubin, imħejjijin jew reġistrati, jew ma' konsultazzjoni jew deliberazzjoni li jkunu saru, fil-kors tal-proċessi deliberattivi involuti fil-funzjonijiet tal-Gvern jew awtorità pubblika oħra, jew għall-finijiet ta' dawk il-proċessi**."

[8] Artikolu 30(1) tal-Kapitolu 496

Fid-dawl allura ta' dawn id-disposizzjonijiet partikolari tal-ligi, il-Kummissarju jargumenta illi t-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva bl-applikazzjoni tal-artikolu 3(2)(c) u (d) tal-Kapitolu 490 ma setax jinjora dak stabbilit fl-artikolu 637(3) u (4) tal-Kapitolu 12, billi dana l-artikolu tal-ligi ma jipprekludiex id-dritt ta' smigh xieraq stabbilit fil-ligi. Dan ifisser allura li id-dokumenti fil-*file* tas-socjeta rikorrenti li fihom hemm minuti privileggjati konsistenti f'fehmiet u rakkomandazzjonijiet moghtija mill-ufficjali tad-dipartiment waqt li tkun qed tinbena l-investigazzjoni u li huma prettament ghal konsum intern jaqghu taht il-kappa ta' dak dispost fl-artikolu 637 abbinat ma' dak dispost fil-Kapitolu 496 u allura ma ghandhomx jigu esebieti fil-qorti.

Premess dan, din il-Qorti tara illi fil-kaz in dizamina, tinsorgi, qabel kull kwistjoni legali, l-obbligu taghha li tqies jekk l-objezzjoni mressqa 'il quddiem mill-Kummissarju appellanti tistax twassal ghal vjolazzjoni attwali jew mhedda tad-drittijiet fondamentali, u cioe' ghad-dritt ta' smigh xieraq kif sanciti fil-Kostituzzjoni u l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja dwar il-Jeddijiet tal-Bniedem. Dan l-obbligu jidher illi hassu anke it-Tribunal meta wasal ghad-decizjoni tieghu u dana ghaliex kien tal-fehma illi ir-rikorrenti kien jinstab fi zvantagg meta jipprova jiddefendi l-kaz tieghu ghaliex ma ghandux f'idejh id-dokumenti kollha li setghu wasslu ghad-decizjoni amministrattiva fil-konfront tieghu u li minnha huwa hassu aggravat. Kien fl-impossibilita allura, li jipprova jiggieled u jeghleb tali decizjoni issa quddiem it-Tribunal, li fuq kollox ghandha il-gurisdizzjoni tissindka l-operat amministrattiv ta' kull korp governattiv, u dana ghaliex ma kellux access ghal inkartament kollu dipartimentali li wassal ghall-azzjoni amministrattiva mehuda fil-konfront tieghu. Illi kif gie stabbilit diversi drabi fil-gurisprudenza:

> ***"Fil-verita` ma hemm xejn x' josta li xi hadd jagixxi kontra min hu minnu meqjus fi htija ghall-vjolazzjoni ta' xi jedd fundamentali tieghu. Kif jinsab osservat, "dan ghaliex ghandu jkun pacifiku li kull***

> ***individwu kien tenut u marbut li josserva d-dettami tal-Kostituzzjoni u tal-Konvenzjoni – din ta' l-ahhar illum parti mill-ordinament guridiku nostran – kif kellu jkun pacifiku li l-Qrati kollha, u mhux biss il-Prim' Awla fil-kompetenza kostituzzjonali taghha, u din il-Qorti, kellhom jinterpretaw u japplikaw il-ligijiet fid-dawl tad-disposizzjonijiet tal-Kostituzzjoni u tal-Konvenzjoni" - "Constantino Consiglio et -vs- Kavalier Joseph N. Tabone nomine", Qorti Kostituzzjonali, 11 ta' Awwissu 2000." - 3 ta' Ottubru, 2003 Citazzjoni Numru. 1560/1995 Margaret Camilleri, Caroline Ebejer u Monica Gatt vs The Cargo Handling Co Ltd".***

Illi dana l-kuncett ta' "equality of arms" ghandu iktar jigi enforzat b'sahha meta l-kontendenti f'procediment gudizzjarju ma humiex *a pari passu*, dana ghaliex wiehed mill-partijiet jinsab f'posizzjoni vantagguza billi ghandu warajh istituzzjoni, bhal dik governattiva, li certament ghandha iktar sahha mic-cittadin ordinarju li minghajr dubbju ghandu mezzi iktar limitati ghad-disposizzjoni tieghu biex ikun jista' jiddefendi lilu innifsu. Huwa b'dan il-hsieb illi il-legislatur taha il-hajja lil-legislazzjoni dwar ir-revizjoni ta' atti amministrattivi u waqqaf tribunal *ad hoc* ghas-salvagwardja tad-drittijiet tac-cittadin. Gustament allura t-Tribunal fid-decizjoni tieghu ghamel referenza ghad-dibattiti parlamentari li sawwru il-promulgazzjoni tal-Kapitolu 490 billi hawnhekk jinsab il-hsieb tal-legislatur. Minn qari ta'l-istess jirrizulta indubbjament illi dan il-hsieb kien wiehed u cioe' illi jigi salvagwardajt il-principju tal-*equality of arms* u dana billi l-amministrazzjoni pubblika tigi kostretta tizvela kull dokument u informazzjoni li wassal ghad-decizjoni amministrattiva fil-konfront tac-cittadin li jirrikorri lejn it-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva.

Illi anke il-Qorti Ewropeja ghad-Drittijiet tal-Bniedem fil-kaz **Chambaz vs Switerland** sahhqet illi kien hemm vjolazzjoni ta'l-artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni fic-cirkostanzi analogi bhal f'dana il-kaz fejn sahhqet:

"La Cour rappelle que le droit à un procès pénal équitable implique que la défense puisse avoir accès à l'ensemble des preuves entre les mains de l'accusation, qu'elles soient en défaveur, ou en faveur, de l'accusé (*McKeown c. Royaume-Uni,* no 6684/05, § 43, 11 janvier 2011). Les seules restrictions admissibles au droit d'accès à l'ensemble des preuves disponibles sont celles qui s'avèrent strictement indispensables (*Van Mechelen et autres c. Pays-Bas,* 23 avril 1997, § 58, *Recueil*1997-III), soit la protection d'intérêts nationaux vitaux ou la sauvegarde des droits fondamentaux d'autrui (*Dowsett c. Royaume-Uni,* précité, § 42)"[9]

Illi fil-fatt dana il-hsieb espress mill-Qorti Ewropeja jinsab anke sancit fil-Kapitolu 496 iccitat mill-Kummissarju appellanti fejn fl-artikolu 35 jigi stabbilit it-test li ghandu jigi applikat sabiex jigi verifikat jekk dokument ghandux jitqies bhala dokument ezentat taht l-artikolu 36 meta jinghad illi:

"**Dokument jista' ma jingħatax skont id-disposizzjonijiet ta' din it-Taqsima** __biss__ **jekk ikun fih materja li fir-rigward tagħha l-interess pubbliku li jinqeda bin-nuqqas ta' żvelar m'għandux piż aktar mill-interess pubbliku li jinqeda jekk id-dokument ikun żvelat**."

Dan ifisser illi l-mizien irid necessarjament ixaqqleb favur l-interess pubbliku u nazzjonali iktar milli lejn l-interessi privati tac-cittadin sabiex id-dokument isir wiehed privileggjat.

Premess dan jinghad minghajr tlaqliq illi ma hemmx l-icken prova fl-atti li jindika dan. U din il-Qorti sahansitra tazzarda tghid illi lanqas jista' ikun hemm, ghaliex fuq kollox l-inkartament jew il-*file* li ic-cittadin ikollu f'kwalunkwe dipartiment jew awtorita' governattiva huwa proprjeta tieghu personali u mhux tad-dipartiment billi fih hemm kontenenti informazzjoni personali tieghu, pariri, rakkomandazzjoni u opinjonijiet li jikkoncernaw lilu u lil hadd izjed. Dina l-informazzjoni hija essenzjali ghat-taxpayer sabiex ikun possibbli ghalih li jiddetermina dak li wassal lil Kummissarju ghad-decizjoni tieghu jew ghal kalkoli minnu maghmula u allura huwa ikun f'posizzjoni ahjar li jista jiddefendi

[9]The Court reiterated that the only permissible restrictions on access to all evidence in the prosecuting authorities' possession had to be justified by the protection of vital national interests or the preservation of the fundamental rights of others." http://hudoc.echr.coe.int

ruhu. Fuq kollox mill-izvelar tal-process kollu li wassal ghal komputazzjoni tat-taxxa it-taxpayer jista' ukoll isib illi ma ghandux ragun fil-kontestazzjoni tieghu biex b'hekk jigu evitati proceduri gudizzjarji minghajr bzonn.

Dan kollu ghalhekk iwassal lil din il-Qorti sabiex tikkonkludi illi d-disposizzjonijiet ta'l-artikolu 637 tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta abbinati mad-disposizzjonijiet tal-Kapitolu 496 ghandhom dejjem jinqraw fid-dawl ta' dak stabbilit fl-artikoli 3(2)(c) u (d) tal-Kapitolu 490 li hija l-ligi specjali li tirregola l-procedura quddiem it-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva izda fuq kollox b'rispett u osservanza tad-drittijiet fondamentali tac-cittadin li jinghata il-jedd illi jiddefendi ruhu fuq l-istess binarju biex b'hekk jigi osservat il-principju tal-*equality of arms* u ma jigux lezi il-principji ta' gustizzja naturali li huma il-qofol ta' kull ordinament guridiku.

Illi maghmula dawn il-konsiderazzjonijiet il-Qorti ghalhekk ma tara xejn x'ticcensura fil-fehma legalment raggunta mit-Tribunal u kwindi tikkonvidi l-istess pjenament.

Ghal dawn il-motivi l-appell qed jigi michud u id-digriet tal-31 ta' Jannar 2013 moghti mit-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva qed jigi ikkonfermat. Tirrimanda l-atti quddiem it-Tribunal sabiex hemmhekk tkompli tigi trattata u definita l-vertenza pendenti bejn il-partijiet.

L-ispejjez ta' dana l-appell ghandhom jigu sopportati mill-Kummissarju appellanti.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------